

SĂ ÎNȚELEGEM
**BENZILE
DESENATE**

GRAFIC

TEXT ȘI ILUSTRĂȚII
SCOTT McCLOUD

ÎNDRUMARE EDITORIALĂ
ȘI TEMPERAREA SELECTIVĂ
A ORGOLIULUI
STEVE BISSETTE
KURT BUSIEK
NEIL GAIMAN
BOB LAPPAN
JENNIFER LEE
LARRY MARDER
IVY RATAFIA

MULȚUMIRI SPECIALE LUI
WILL EISNER

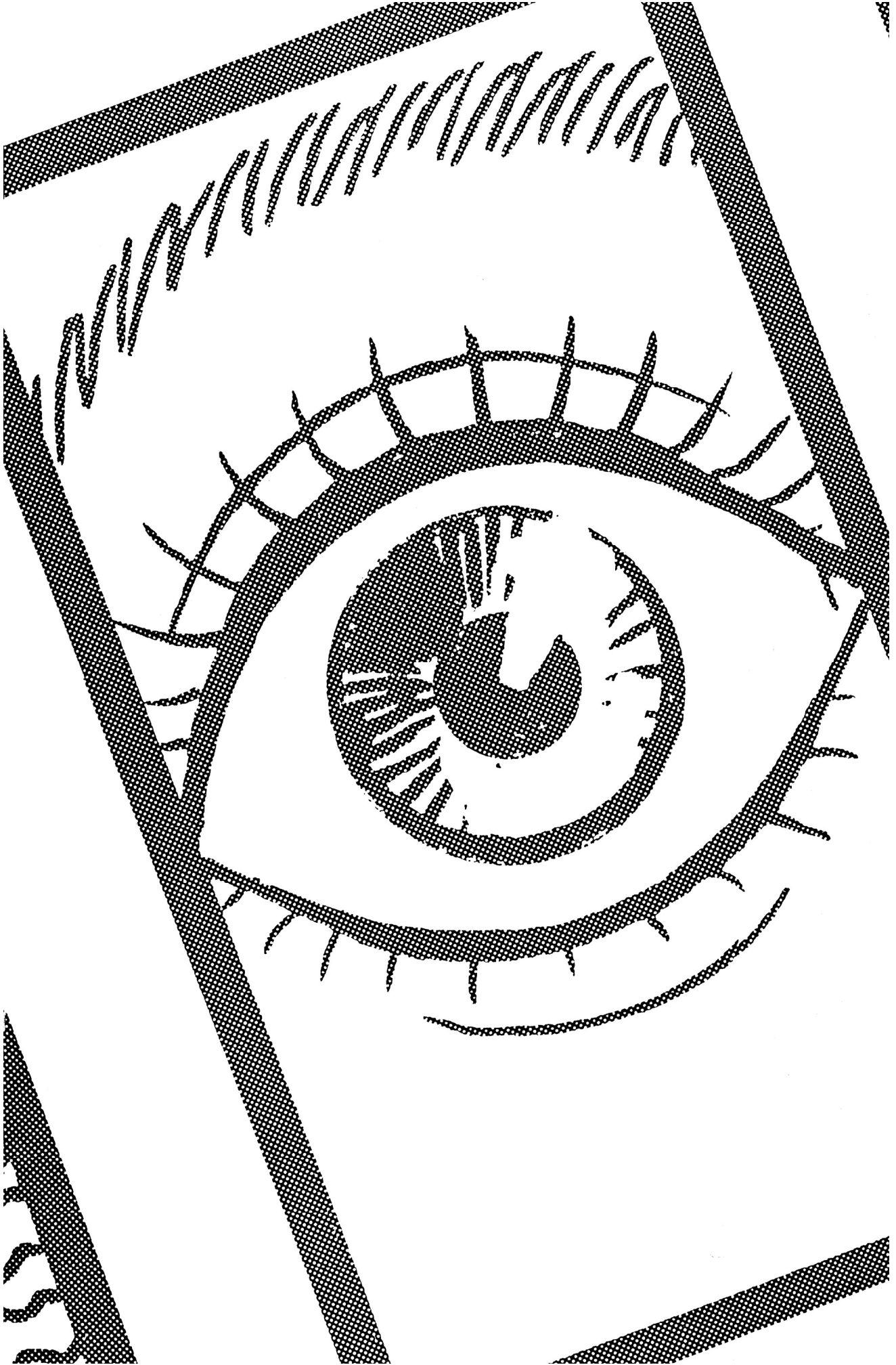
TRADUCERE DIN ENGLEZĂ DE
MARIANA BURUIANĂ
ALEX MOLDOVAN

Redactori: Iulia Tudorie, Lavinia Vasile
Tehnoredactor: Anca Vrănescu
DTP copertă: Alexandru Daș

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
McCloud, Scott
Să înțelegem benzile desenate/de Scott McCloud;
trad. din engleză de Alex Moldovan
și Mariana Buruiană. – București: Art, 2019
ISBN 978-606-710-549-0
I. Moldovan, Alex (trad.)
II. Buruiană, Mariana (trad.)
741.5

UNDERSTANDING COMICS: THE INVISIBLE ART.
Copyright © 1993 by Scott McCloud.
Published by arrangement with Harper Perennial,
a Division of HarperCollins Publishers.

© GRAFIC, 2019, pentru prezenta ediție
GRAFIC este un imprint al Grupului Editorial ART.

MULȚUMIRI

Scrierea cărții pe care urmează s-o citiți a durat 15 luni, iar multe dintre ideile prezentate aici au avut de așteptat mai bine de nouă ani, așa că îmi e aproape imposibil să le mulțumesc tuturor celor care au contribuit la crearea ei. Mai mult, la apariția ei în industria benzilor desenate, am primit un sprijin extraordinar de la sute de susținători din toate zonele lumii editoriale. Îmi cer scuze de la cei care nu sunt pomeniți aici și ar fi trebuit să fie.

Le sunt profund recunoscător lui Steve Bisette, Kurt Busiek, Neil Gaiman, Larry Marder și lui Ivy Ratafia, care mi-au analizat manuscrisul cu atenție și au făcut observații importante. Contribuția lor la acest proiect e inestimabilă. Am avut, de asemenea, norocul de a primi o analiză detaliată de la talentata Jennifer Lee și sfaturi și sugestii de redactare mai mult decât folositoare de la Bob Lappan. Mulțumiri deosebite i se cuvin și magnificului (și mărețului) Will Eisner, care a avut multe cuvinte de încurajare și sfaturi excelente în etapele finale ale proiectului. Mulți ani, opera lui Eisner a fost o sursă de inspirație pentru mine și mii de alți artiști. În cartea lui Eisner, COMICS AND SEQUENTIAL ART, s-a realizat pentru prima dată o analiză a artei benzilor desenate. Aceasta e cea de-a doua. N-aș fi reușit fără tine, Will. Mulțumesc.

Le sunt profund îndatorat tuturor prietenilor și familiei care și-au spus părerea despre manuscris în timp ce lucram la el. Printre aceștia se numără Holly Ratafia, Alice Harrigan, Carol Ratafia, Barry Deutsch, Kip Manley, Amy Sacks, Caroline Woolf, Clarence Cummins, Karl Zimmerman, Catherine Bell, Adam Philips și legendarii frați Dewan, Ted și Brian.

Din lumea benzilor desenate, mulțumiri speciale lui Richard Howell, Mike Luce, Dave McKean, Rick Veitch, Don Simpson, Mike Bannon (asistență tehnică) și lui Jim Woodring, precum și minunatei găști din San Diego '92. Le mulțumesc, de asemenea, numeroșilor profesioniști care au sprijinit și au susținut proiectul. Le sunt deosebit de îndatorat lui Jim Valentino, Dave Sim și Keith Giffen, care și-au folosit cărțile drept

material pentru dezbateri în sprijinul meu. Din sectorul vânzări, mulțumirile mele generoșilor membri ai Direct Line Group, numeroaselor librării care ne-au găzduit în primul nostru turneu și în special lui Mighty Moondog însuși, Gary Colobuono. Îi mulțumesc, ca întotdeauna, lui Larry Marder, Sfulletul Benzilor Desenate, pentru eforturile sale neobosite în sprijinul meu.

Mulțumiri numeroșilor jurnaliști din presa scrisă, din radio și televiziune, care au vorbit despre această carte fără să folosească efecte sonore din vechea emisiune TV cu Batman; în special lui Calvin Reid și tuturor celor de la PW.

Influențele timpurii asupra ideilor din carte sunt mai greu de găsit, dar nu sunt mai puțin importante. Kurt Busiek mi-a făcut cunoștință de mult cu lumea benzilor desenate și mi-a fost cel mai bun ghid vreme de mulți ani. Redactorul-șef de la Eclipse, cat yronwode, m-a ajutat să-mi cizelez abilitățile critice timp de șapte ani, cât am lucrat la ZOT!, și e una dintre puținele persoane din domeniu care a înțeles cu adevărat ce vreau. Art Spiegelman, la fel ca Eisner, a fost pentru mine un model pentru o analiză serioasă a benzilor desenate ca formă de artă și, în „Cracking Jokes”, eseul lui concis despre benzile desenate, a explicat potențialul acestora pentru non-ficțiune, făcând posibilă cartea de față. Printre influențele timpurii importante se numără și profesorul Larry Bakke de la Syracuse, Richard Howell și Carol Kalish.

Le mulțumesc tuturor celor de la Tundra Publishing, Kitchen Sink Press și HarperCollins.

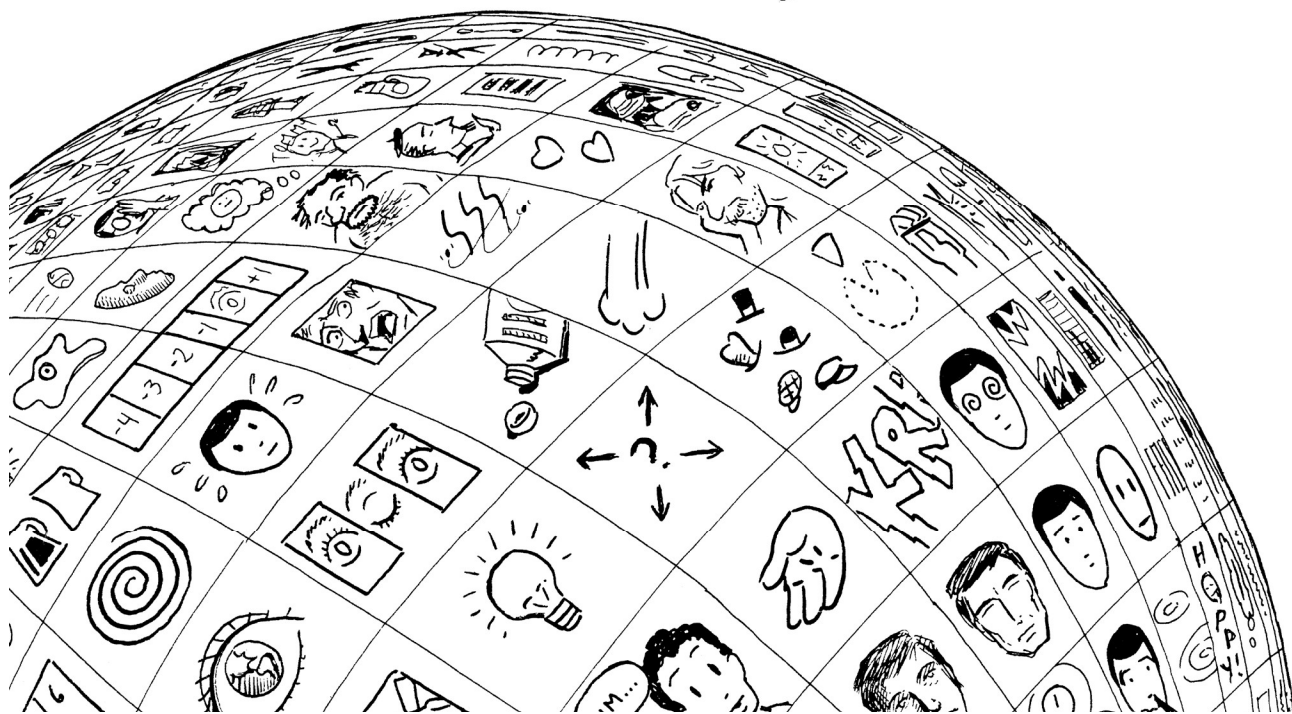
Fără Kevin Eastman, această carte poate n-ar fi văzut lumina zilei. Mulțumesc, Kevin.

Dacă n-ar fi existat Ian Ballantine, n-ați fi ținut astăzi în mână cartea mea. Mulțumesc, Ian.

Iar fără tine, Ivy, n-ar fi fost prea distractiv. Te iubesc la nebunie. Hai să ne luăm liber mâine.

♡ Scott

Scott McCloud

INTRODUCERE

IERI M-A SUNAT VECHIUL MEU PRIETEN **MATT FEAZELL**.

IA ZI, SCOTT,
LA CE LUCREZI ACUM,
C-AI TERMINAT ZOT?

PĂI E CAM GREU DE **DESCRIS**, MATT. E UN FEL DE **BANDĂ DESENATĂ** DESPRE **BENZILE DESENATE**.

ADICĂ
UN FEL DE
ISTORIE?

NU **CHIAR...** DEȘI ARE ȘI CEVA ISTORIE... MAI DEGRABĂ O ANALIZĂ A **BENZII DESENATE CA ARTĂ**, CE POATE FACE, CUM FUNCȚIONEAZĂ.

CUM **DEFINIM** O BANDĂ DESENATĂ, CARE SUNT **ELEMENTELE DE BAZĂ**, CUM **PROCESEAZĂ** MINTEA LIMBAJUL DIN **BENZILE DESENATE...** CHESTII DIN ASTEA.

AM UN CAPITOL DESPRE **ÎNCHIDERE** - TOT CE SE ÎNTÂMPLĂ **ÎNTRU** CASETE, UNUL DESPRE CUM **FUNCȚIONEAZĂ** **TIMPUL** ÎN **BENZILE DESENATE**, ALTUL DESPRE **INTERACȚIUNEA DINTRE CUVINTE ȘI IMAGINI ȘI POVESTE**.

AM ELABORAT **CHIAR ȘI O TEORIE AMPLĂ A PROCESULUI DE CREAȚIE** ȘI A IMPLICAȚIILOR LUI PENTRU **BENZILE DESENATE ȘI PENTRU ARTĂ ÎN GENERAL!!**

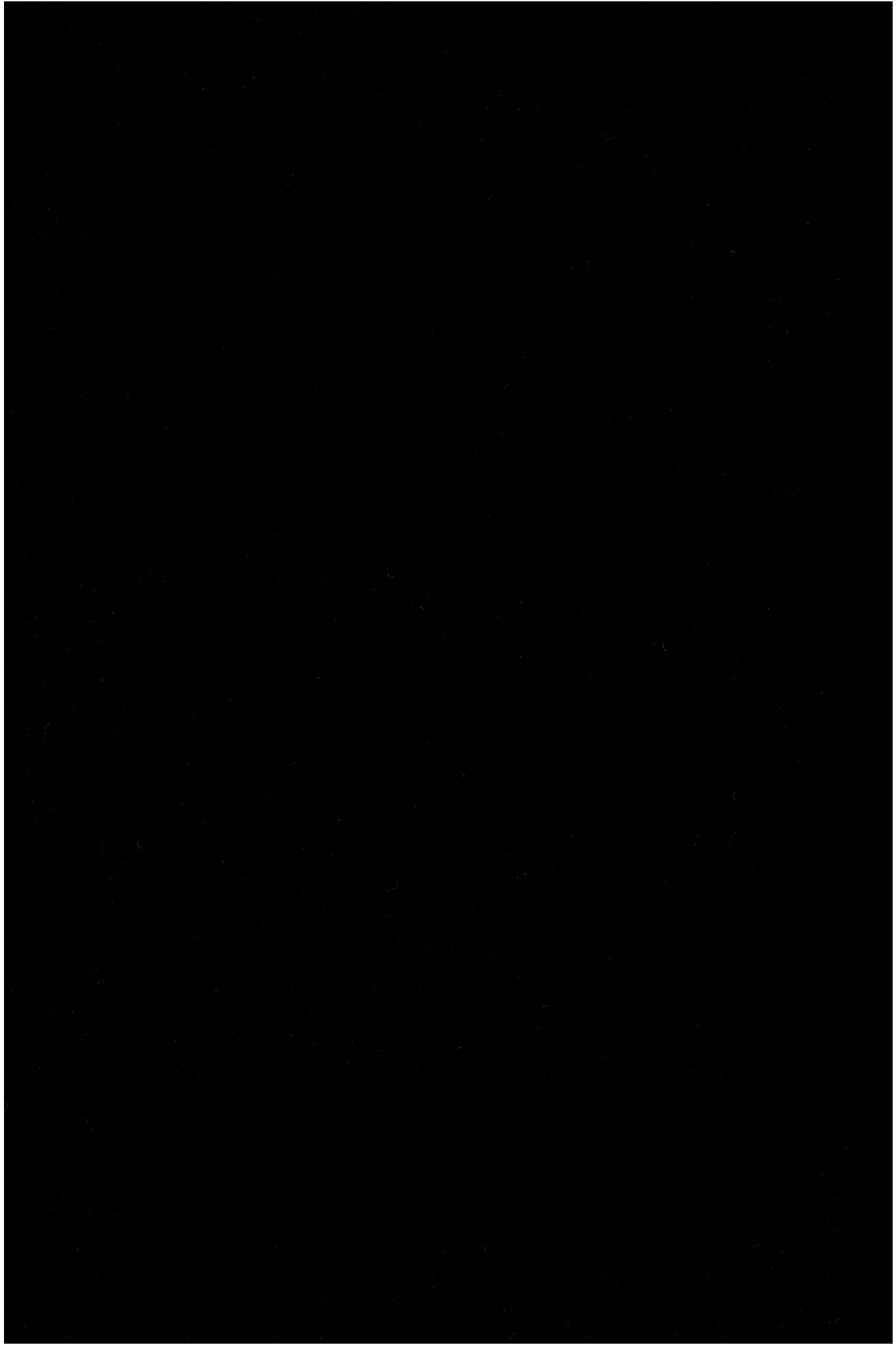

OH.

NU EȘTI CAM **TÂNĂR** PENTRU ASTA?

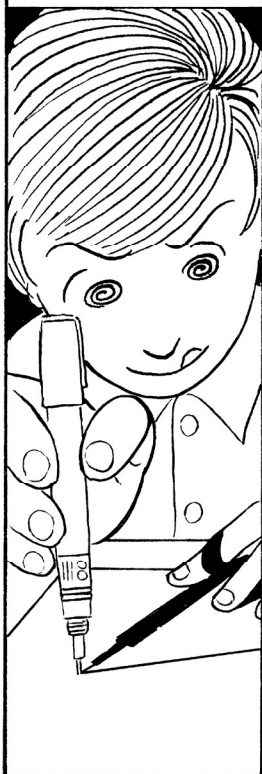
**SĂ ÎNȚELEGEM
BENZILE DESENATE**

CAPITOLUL UNU

CUM STAU LUCRURILE

N-A TRECUT NICIUN AN SI ERAM COMPLET **OBSEDATI** IN CLASA A X-A AM HOTARAT SA DEVIN CREATOR DE BENZI DESENATE SI AM INCEPUT SA EXERSEZ, SA EXERSEZ, SA EXERSEZI

SIMTEAM CA IN BENZILE DESENATE SE ASCUNDE CEVA SPECIAL... CEVA CE NU MAI FUSESE FACUT NICIODATA.

UN SOI DE **PUTERE** NESTIUTA!

DAR CAND INCERCAM SA EXPLIC CE SIMTEAM, ESUAM LAMENTABIL.

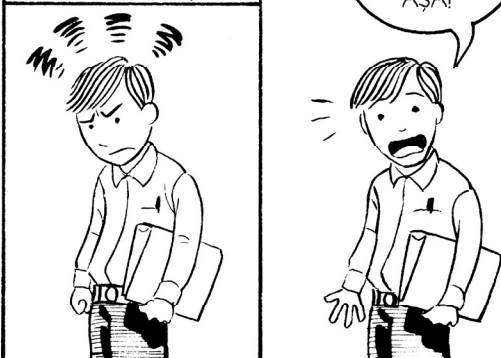

BENZI DESENATE? HA! HA! HA! DAR SUNT... DAR SUNT... OF...

SIGUR, STIAM CA, IN GENERAL, BENZILE DESENATE ERAU NISTE PROSTIOARE GROSOLANE, URAT DESE- NATE, IEFTINE, DE UNICA FOLOSINTA...

DAR...

NU-I **MUSAI** SA FIE ASA!

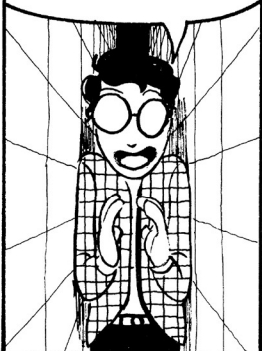

PROBLEMA ERA CA PENTRU MAJORITATEA OAMENILOR ASTA **INSEMNAU** „BENZILE DESENATE”.

TERMINA CU REPLICILE ASTEA DE **BENZI DESENATE, BARNEY!**

OAMENII NU **INTELEGEAU** BENZILE DESENATE PENTRU CA AVEAU O DEFINITIE **PREA LIMITATA** A LORI!

DACA **GASEAM** O DEFINITIE CORECTA, AR FI PUTUT **CONTRAZICE** STEREO- TIPURILE...

...SI AR FI DEMONSTRAT CA **POTENTIALUL** BENZII DESENATE E **NELIMITAT** SI **CAPTIVANT!**

AICI **INCEPE** CALATORIA NOASTRA.

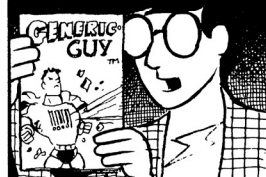

DAR SĂ NU FIE **ATĂT** DE CUPRINZĂTOARE ÎNCÂT SĂ CONTINĂ CEVA CE **NU** E BANDĂ DESENATĂ.

SINTAGMA CARE TREBUIE DEFINITĂ E „**BANDĂ DESENATĂ**”, CĂCI SE REFERĂ LA MEDIUL **IN SINE**, NU LA UN OBIECT ANUME, PRECUM „ROMAN GRAFIC” SAU „COMIC STRIP”.

ȘTIM CUM ARATĂ **O BANDĂ DESENATĂ**.

DAR CE

ESTE

BANDA DESENATĂ?

VEZI PAGINA 216 PENTRU INFORMAȚII DESPRE COPYRIGHT

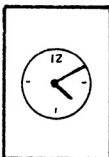
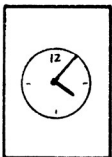
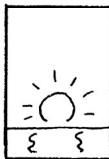
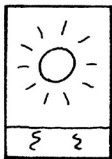
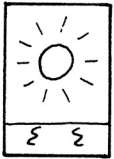
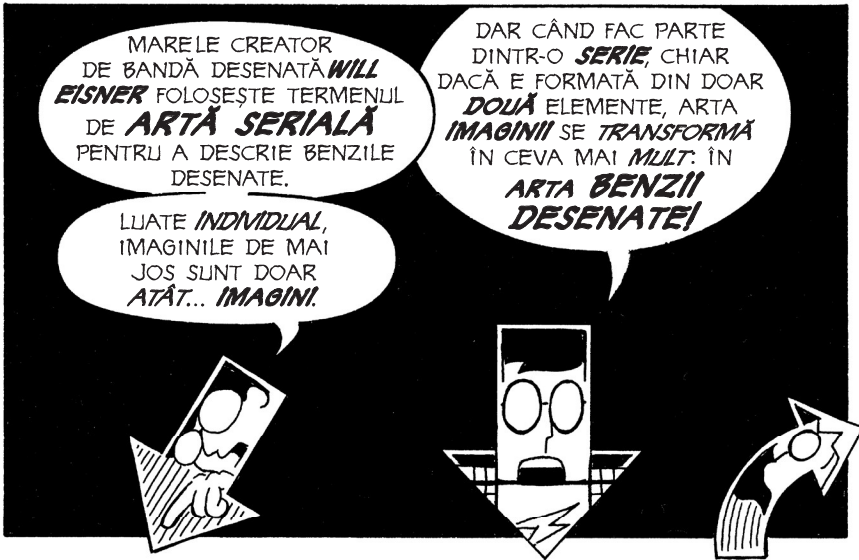
LUMEA **BENZILOR DESENATE** E **NEMĂRGINITĂ** ȘI **DIVERSĂ**. DEFINIȚIA NOASTRĂ TREBUIE SĂ CUPRINDĂ TOATE CATEGORIILE...

MARELE CREATOR DE BANDĂ DESENATĂ **WILL EISNER** FOLOSEȘTE TERMENUL DE **ARTĂ SERIALĂ** PENTRU A DESCRIE BĂNZILE DESENATE.

LUATE **INDIVIDUAL**, IMAGINILE DE MAI JOS SUNT DOAR ATĂT... **IMAGINI!**

DAR CÂND FAC PARTE DINTR-O **SERIE**, CHIAR DACĂ E FORMATĂ DIN DOAR **DOUĂ** ELEMENTE, ARTA **IMAGINII** SE **TRANSFORMĂ** ÎN CEVA MAI **MULT**: ÎN **ARTĂ BĂNZII DESENATE!**

OBSERVAȚI CĂ DEFINIȚIA E PERFECT **NEUTRĂ** CU PRIVIRE LA ASPECTE LEGATE DE **STIL, CALITATE SAU SUBIECT.**

S-A SCRIS MULȚ DESPRE DIFERITELE **ȘCOLI** DE ARTĂ A BĂNZII DESENATE; DESPRE **ANUMIȚI ARTIȘTI**, **ANUMITE TITLURI**, **ANUMITE TENDINȚE...**

DAR PENTRU A **DEFINI** BANDA DESENATĂ, TREBUIE SĂ ÎNCEPEM CU PUȚINĂ **CHIRURGIE ESTETICĂ** ȘI SĂ SEPARĂM **FORMA** DE **CONȚINUT!**

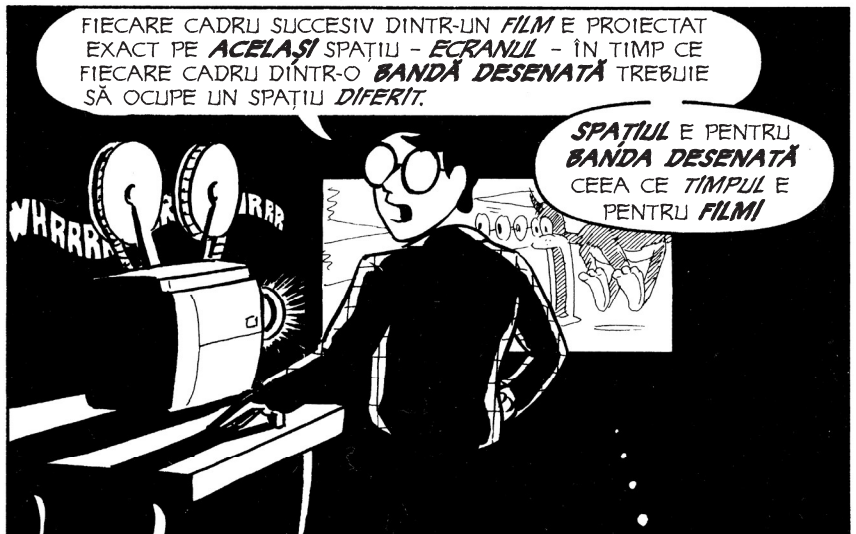
FORMA DE ARTĂ - **MEDIUL** - CUNOSCUTĂ SUB NUMELE DE BANDĂ DESENATĂ E CA UN **VAS** CE POATE CONȚINE **ORICĂTE IDEI** ȘI **IMAGINI**.

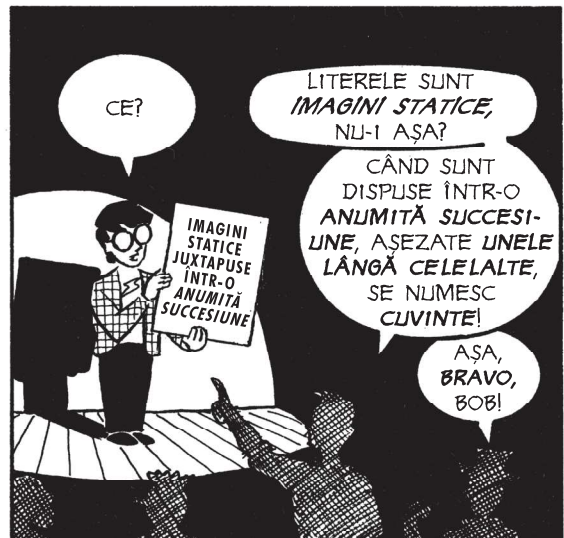
"CONȚINUTUL" ACELOR IMAGINI ȘI IDEI DEPINDE, DESIGUR, DE **CREATORI**, ȘI CU TOȚII AVEM **GUSTURI** DIFERITE.

*LUCRAREA LUI EISNER COMICS AND SEQUENTIAL ART E O FERICITĂ EXCEPȚIE.

*JUXTAPUS = ADIACENT, ALĂTURAT.
EXCELENT CUVÂNT DE LA ȘCOALA DE ARTE.

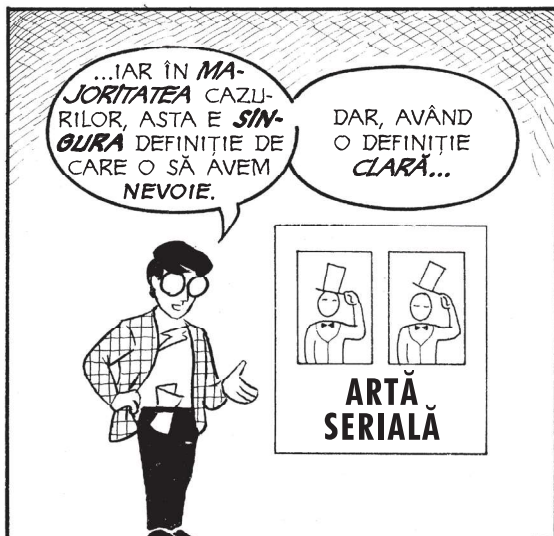

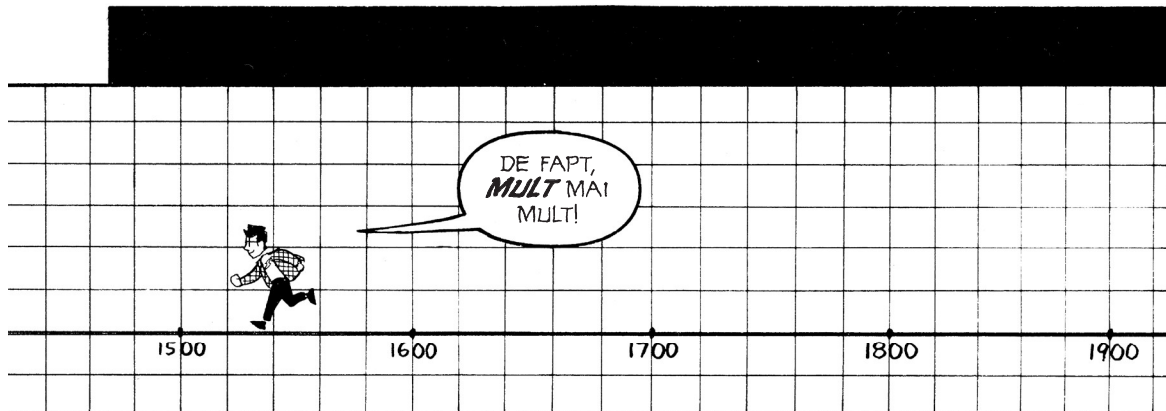
bandă desenată s.f. 1. Imagini picturale și de altă natură juxtapuse într-o anumită succesiune, menite să transmită informații și/sau să-i producă privitorului o reacție estetică.

2. Supereroi în costume în culori tipătoare care luptă cu ticăloșii care vor să cucerească lumea prin acțiuni violente, senzationale, incitante.

3. Iepurași drăgălași și adorabili, sorici și urși hoboșici care topăie întruna.

4. Corupătoare a încrederii din zilele noastre.

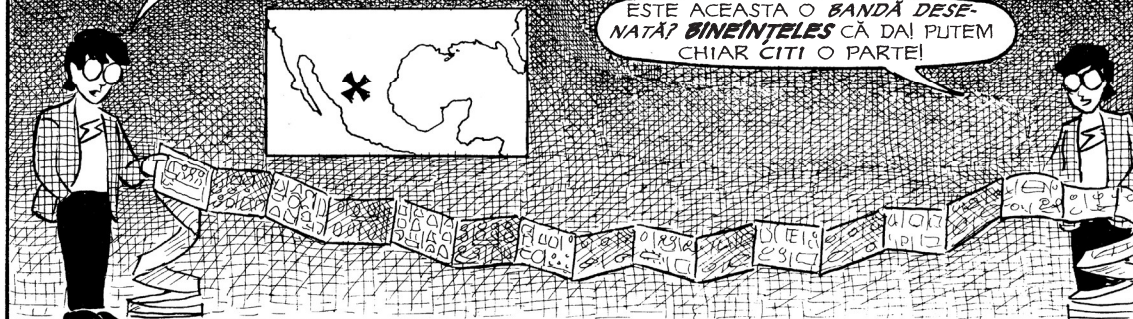

IATĂ UN FRAGMENT DIN **POVEȘTEA EPICĂ** CONTINUTĂ DE **MANUSCRISUL PICTURAL** PRECOLUMBIAN „DESCOOPERIT” DE CORTÉS LA **1519**.

ACEST CODICE PICTAT ÎN **CULORI VII**, LUNG DE 11 METRI, SPUNE POVEȘTEA MARELUI **EROU MILITAR** ȘI **POLITIC 8-CERB**, ZIS ȘI „**GHEARĂ DE TIGRU**”.*

ESTE ACEASTA O **BANDĂ DESENATĂ**? **BINEÎNTELES** CĂ DA! PUTEM CHIAR CITI O PARTE!

*SAU „GHEARĂ DE OCELOT”. ÎN FUNCȚIE DE AUTORUL CĂRȚII PE CARE O CITIȚI. ACEASTĂ SUCCESIUNE SE BAZEAZĂ PE O INTERPRETARE A ISTORICULUI ȘI ARHEOLOGULUI MEXICAN ALFONSO CASO.